

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGISTRACIJI POSLOVNIH
SUBJEKATA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, maj 2018. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGISTRACIJI POSLOVNIH
SUBJEKATA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Zakonu o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), član 3. mijenja se i glasi:

„Član 3.

Značenje pojedinih izraza upotrijebljenih u Zakonu

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeće značenje:

- 1) **registar** – je baza podataka koja sadrži podatke i isprave o subjektima upisa koji su obavezni registrovati se u skladu sa odredbama ovog zakona, a sastoji se od glavne knjige registra i zbirke isprava registra;
- 2) **registarski sud** - svaki sud nadležan za poslove registracije i kao takav označen posebnim zakonom Federacije;
- 3) **nadležni registarski sud** - sud nadležan za upis u registar subjekta upisa koji se određuje prema sjedištu subjekta upisa;
- 4) **jednošalterski sistem** je pružanje usluge jednošalterskog sistema registracije poslovnog subjekta podnosiocima prijave u postupku registracije kod nadležnog registarskog suda, zatim u postupku dobijanja jedinstvenog identifikacionog broja kod nadležnog poreskog organa, PDV i carinskog broja kod Uprave za indirektno oporezivanje, te u postupku razvrstavanja pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti kod Federalnog zavoda za statistiku;
- 5) **sistem registra** je složeni informacijski sistem koji širokopojasnom telekomunikacijskom vezom povezuje sve registarske sudove. Sistem je direktno povezan sa registrom godišnjih finansijskih izvještaja Finansijsko-informatičke agencije, „Službenim novinama Federacije BiH“, Poreskom upravom Federacije Bosne i Hercegovinom, Upravom za indirektno oporezivanje, Federalnim zavodom za statistiku i nadležnim općinskim službama za upravu;
- 6) **jedinstvena baza registra** je dio sistema registra koji služi kao centralno mjesto za pohranjivanje registarskih, evidencijskih i statističkih podataka registarskih sudova, kao i isprava i drugih dokaza pohranjenih u elektronskom obliku u zbirku isprava.
- 7) **internetska stranica registra-web stranica registra** je dio sistema registra putem koje je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke iz glavne knjige, kao i javno objavljene podatke o sadržaju provedenih upisa u registar, odnosno javno objavljene odluke za koje je zakonom ili odlukama registarskog suda određeno da će se objaviti na način na koji se objavljuju upisi u sudski registar;

8) **glavna knjiga registra** - javni dio sistema registra koji sadrži podatke o subjektima upisa propisane ovim zakonom, a vodi se u elektronskom i štampanom obliku. Glavnu knjigu registra u elektronskom i štampanom obliku vodi sud nadležan prema sjedištu poslovnog subjekta. Elektronski oblik glavne knjige čine podaci sudskog registra u elektronskome obliku propisani ovim zakonom i drugim propisima. Štampani oblik glavne knjige čine podaci sudskog registra u pisanom obliku propisani ovim zakonom i drugim propisima, a sastoji se od aktivnog i pasivnog dijela. Aktivni dio glavne knjige se sadrži od aktualnih podataka sudskog registra, a pasivni dio glavne knjige sadrži podatke o prethodnim upisima;

9) **zbirka isprava registra** - dio registra koji sadrži isprave na osnovu kojih je izvršen upis podataka o subjektima upisa u glavnu knjigu registra, kao i druge dokaze dostavljene i sastavljene u postupku upisa u registar, kao i odluke donesene u postupku upisa u registar;

10) **subjekt upisa** - poslovni subjekt, odnosno pravno lice čiji je upis obavezan po ovom zakonu. To je privredno društvo osnovano sa ciljem obavljanja privredne djelatnosti, javno preduzeće, zadruga ili zadružni savez i drugo pravno lice koje se osniva u skladu sa zakonima Federacije, a s ciljem ostvarivanja profita. Subjekti upisa, u smislu ovog zakona, su i subjekti čiji je upis određen posebnim zakonom Federacije;

11) **matični broj subjekta upisa** (u daljem tekstu: MBS) – jedinstveni evidencijski identifikacioni broj koji svakom subjektu upisa prilikom upisa u registar dodjeljuje nadležni registarski sud u sistemu elektronske registracije. MBS je jedinstven, nepromjenjiv i neponovljiv u registarskom sudu, osim u slučaju promjene oblika organiziranja i sjedišta subjekta upisa na područje drugog registarskog suda, uz obavezno navođenje prethodno dodijeljenog MBS subjekta upisa. Koristi kao stalna oznaka poslovnog subjekta u registru i kod povezivanja podataka o poslovnim subjektima sadržanih u drugim registrima i evidencijama;

12) **upis u registar** – osnivanje, (svaki) upis ili izmjena jednog ili više podataka od značaja za pravni promet u glavnu knjigu registra;

13) **brisanje iz registra** - svaki unos čije značenje je prestanak subjekta upisa odnosno prestanak važenja pojedinačnog podatka upisanog u glavnoj knjizi registra vezanog za pojedinačni subjekt upisa;

14) **učesnik u postupku registracije** - lice koje je pokrenulo postupak registracije, lice o čijim se pravima i pravnim interesima odlučuje u postupku, te nadležni organ. Predlagač, u smislu ovog zakona, jeste subjekt upisa odnosno drugo lice po čijem se prijedlogu pokreće postupak za upis u sudski registar, a protivnik predlagača je subjekt upisa prema kojem se ostvaruje zahtjev istaknut u prijedlogu;

15) **podnosilac prijave** - učesnik u postupku registracije koji je pokrenuo postupak registracije, odnosno lice koje je potpisalo prijavu za registraciju, odnosno prijedlog, a odnosi se na osnivača koji podnosi prijavu, odnosno lice ovlašteno osnivačkim aktom, generalnom odnosno specijalnom punomoći izdatom u skladu sa odredbama Zakona o parničnom postupku ili drugim posebnim zakonom ili na osnovu drugog pravnog osnova, da podnese prijavu za upis u sudski registar;

16) **izvod iz registra** - ovjerena isprava koja se izdaje na zahtjev zainteresiranog lica na propisan način, a sadrži aktuelne podatke (aktuelni izvod iz sudskog registra), odnosno pored aktuelnog i sve prethodno upisane podatke (historijski izvod iz sudskog registra), koji se nalaze u glavnoj knjizi registra za pojedinačnog subjekta upisa;

17) **potvrda**- predstavlja ovjerenu ispravu, koja se izdaje na zahtjev zainteresiranog lica, a koja u sebi sadrži pojedinačni aktivni podatak;

18) **uvjerenje**- predstavlja ovjerenu ispravu, koja se izdaje na zahtjev zainteresiranog lica, na propisan način, a u sebi sadrži podatak ili podatke iz zbirke isprava, koji su prestali da važe;

19) **evidencija podružnica drugog registarskog suda**- podaci o podružnicama čije je sjedište subjekta upisa na području drugog registarskog suda;

20) **evidencija podružnica stranog društva**- podaci o podružnicama stranih društava“.

Član 2.

U članu 4. stav (1), tačka 8), mijenja se i glasi:

„8) **javnosti** - svako može, bez dokazivanja pravnog interesa, izvršiti uvid u podatke upisane u glavnoj knjizi registra i javne podatke iz zbirke isprava registra, osim isprava za koje je zakonom isključena primjena načela javnosti registra, te zahtijevati da mu se izda izvod odnosno prepis javnih podataka iz glavne knjige registra, a jedino se zakonom propisuje kada je za uvid ili za pribavljanje izvoda iz zbirke isprava registra nužno dokazivanje pravnog interesa.“.

Član 3.

U članu 5. stav (1) iza riječi „drugim“ dodaje se riječ „ posebnim“ .

Član 4.

Član 7. mijenja se i glasi:

„ Član 7.

Predmet registracije

(1) U registar se upisuje: osnivanje i brisanje subjekta upisa, osnivanje odnosno brisanje dijela subjekta upisa (podružnica ili poslovna jedinica), sve statusne promjene uključujući promjene oblika organiziranja subjekta, podaci o povezanim društvima, podaci o subjektu upisa koji su od značaja za pravni promet i njihova izmjena, podaci u vezi sa prestankom, stečajnim odnosno likvidacionim postupkom, podaci o pokretanju postupka brisanja subjekta registracije, kao i drugi podaci utvrđeni ovim kao i drugim zakonima Federacije.

(2) Pored podataka iz stava (1) ovog člana u registar se upisuje zabrana obavljanja djelatnosti i upisa drugih činjenica na osnovu pravosnažnog rješenja nadležnog organa, privremene mjere odnosno zabilježbe o odlukama donesenim u skladu sa drugim propisima“.

Član 5.

U članu 8. dodaju se novi st. (9), (10), (11), i (12), koji glase:

„(9) Predsjednik registracionog suda i nadležna služba Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u kojoj je smješten sistem registra dužni su provoditi mjere osiguranja i zaštite pohranjivanja podataka, kao i mjere održavanja i provjere ispravnosti rada elektronskog sistema.

(10) Za osiguranje neophodnih kadrovskih, tehničkih i organizacijskih uslova funkcioniranja sistema registra, kao i za tačno i ažurno pohranjivanje podataka u jedinstvenu bazu te urednu provedbu mjera sigurnosti, brine predsjednik suda.

(11) Svaka dostava podataka elektronskim putem izvan zaštićene mreže sudova koja kao posljedicu ima upis podataka u jedinstvenu bazu sudskog registra mora biti kriptirana i zaštićena od neovlaštenih izmjena od strane trećih osoba.

(12) Svaki prijenos podataka elektronskim putem izvan zaštićene mreže sudova iz jedinstvene baze sudskog registra u druge sisteme mora biti kriptiran i zaštićen od neovlaštenih izmjena od strane trećih osoba.“.

Član 6.

Član 10. mijenja se i glasi:

„Član 10.

Sadržaj registra

(1) Registar se sastoji od glavne knjige u elektronskom i štampanom obliku i zbirke isprava registra. Nadležni registarski sud vodi glavnu knjigu registra i zbirku isprava za svakog pojedinačnog subjekta upisa.

(2) Glavna knjiga registra je knjiga podataka koja se istovremeno vodi u štampanom i elektronskom obliku. Glavna knjiga registra u štampanom obliku vodi se u nadležnom registarskom sudu. Glavna knjiga registra u elektronskom obliku dostupna je svim registarskim sudovima u Bosni i Hercegovini.

(3) Nadležni registarski sud dužan je osigurati da je konačan upis u glavnu knjigu registra trenutno dostupan svim registarskim sudovima na teritoriji Bosne i Hercegovine.

(4) U momentu predaje prijave za registraciju podaci koji su dostupni ograničeni su na momenat predaje prijave i firmu prijavljenu za registraciju. Nakon okončanog postupka registracije odnosno nakon donošenja rješenja o registraciji svi podaci sadržani u glavnoj knjizi registra su dostupni u skladu sa odredbom st. (2) i (3) ovog člana.

(5) Glavna knjiga registra u elektronskom obliku vodi se putem jedinstvenog informacionog sistema.

(6) Glavna knjiga vodi se tako da se podaci upisani u registarskom sudu pripremaju i pohranjuju u jedinstvenu bazu podataka.

(7) U jedinstvenu bazu podataka mora biti pohranjen svaki upisani podatak. Upisi kojima svi ili određeni podaci o subjektu prestaju važiti, moraju ostati dostupni za pretraživanje putem MBS-a i firme toga subjekta.

(8) Zbirka isprava registra vodi se u štampanom a može i u elektronskom obliku.

(9) Registarski sudovi odgovaraju za vjerodostojnost izvršenog upisa.

(10) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će donijeti propis kojim će se urediti vođenje registra, osiguranje, upotreba i čuvanje sadržaja registarskih podataka, vođenje zbirke isprava u elektronskom obliku, kao i pretvaranje isprava pohranjenih u zbirci isprava na papiru u elektronski oblik.

(11) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će propis iz stava (10) ovog člana donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona“.

Član 7.

Iza člana 10. dodaje se član 10a., koji glasi:

„Član 10a.

Web stranica sudskog registra

(1) Web-stranica sudskog registra je dio sistema registra putem koje je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke iz glavne knjige kao i javno objavljene podatke o sadržaju provedenih upisa u registar, odnosno javno objavljene odluke za koje je zakonom ili odlukama registarskog suda određeno da će se objaviti na način na koji se objavljuju upisi u sudski registar.

(2) Web-stranici registra pristupa se preko interneta na web-adresi, a pretraživanje podataka provodi se putem izbornika web-stranice registra.

(3) Podaci iz javnih objava objavljeni na web-stranici registra moraju godinu dana ostati dostupni za pretraživanje.

(4) Uvid u javne podatke glavne knjige kao i javno objavljene podatke putem web-stranice sudskog registra je besplatan.“.

Član 8.

U članu 22. stav (1), iza tačke 9) dodaje se nova tačka 10), koja glasi:

„10) Ovjerenu izjavu iz člana 6. stav (2) Zakona o privrednim društvima, kojom se garantuje ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti;“.

Dosadašnja tačka 10) postaje tačka 11).

Član 9.

Član 48. mijenja se i glasi:

„Član 48.

Podnošenje prijave za registraciju

(1) Postupak upisa u registar pokreće se prijavom u materijalnom obliku ili elektronskom prijavom, potpisanom u skladu sa propisima koji reguliraju elektronski dokument i elektronski potpis.

(2) Osnivači subjekta upisa prijavu za registraciju predaju lično ili putem ovlaštenog predstavnika/zastupnika, odnosno punomoćnika. Punomoćnik podnosioca prijave može biti advokat ili notar.

(3) Prijava za upis u registar može biti predata i elektronskim putem ukoliko postoji mogućnost podnošenja i provjere elektronskog potpisa. Prijava za upis u registar i registarske isprave mogu se predati i putem pošte. Prijavu podnesenu putem pošte mora potpisati lice ovlašteno za zastupanje subjekta upisa.

(4) Prijava predata na način iz stava (3) ovog člana obavezuje sud na postupanje po prijavi, ali rješenje o registraciji neće biti izdato do momenta mogućnosti provjere identiteta podnosioca prijave ili osnivača.“.

Član 10.

Član 50. mijenja se i glasi:

„Član 50.

Postupak po prijemu prijave

(1) Po prijemu prijave za registraciju sud provjerava identitet podnosioca prijave, isključivost firme subjekta registracije i uplatu takse.

(2) Prijava za registraciju u elektronskom obliku dostavlja se odmah po njenom prijemu poreznom organu, Federalnom zavodu za statistiku i, prema potrebi carinskom organu nadležnom prema mjestu sjedišta subjekta upisa radi pribavljanja poreznog identifikacijskog broja i carinskog broja.

(3) Uz prijavu za registraciju podnosilac prijave istovremeno predaje potrebne isprave utvrđene u članu 22. ovog zakona u originalu ili ovjerenj fotografiji.

(4) Prilikom podnošenja elektronske prijave, izvornik prijave i priloga, odnosno njihovi prijepisi ili ovjerene fotokopije, dostavljaju se registarskom sudu u roku od tri dana, pozivom na poslovni broj pod kojim je elektronska prijava zaprimljena u registarskom sudu i moraju biti identični s izvornim ispravama ili dokumentima.

(5) Ako prijava i prilozi dostavljeni na papiru nisu po sadržaju i obliku istovjetni sa prijavom i priložima dostavljenim u elektronskom obliku registarski sudija će zaključkom pozvati predlagača da u određenom roku otkloni nedostatke u prijavi ili dostavljenim priložima i upozoriti ga na posljedice, ako ne postupi po zaključku.

(6) Ako predlagač ne postupi po zaključku registarski sudija će pokrenuti postupak brisanja upisa.“.

Član 11.

Član 59. mijenja se i glasi:

„Član 59.

Izgled i sadržaj rješenja o registraciji

(1) Rješenje o upisu u registar i izvod izdaje se u materijalnom i elektronskom obliku na obrascu koji sadrži osnovne podatke o subjektu upisa.

(2) Rješenje u materijalnom obliku sadrži naziv i pečat nadležnog registarskog suda, ime i prezime sudije, datum donošenja rješenja i opće i posebne podatke utvrđene ovim zakonom.

(3) Rješenje o elektronskom obliku sadrži elektronski potpis u skladu sa zakonom o elektronskom dokumentu i zakonom o elektronskom potpisu, kao i naziv nadležnog registarskog suda, ime i prezime sudije, datum donošenja rješenja i opće i posebne podatke utvrđene ovim zakonom.

(4) Rješenje o upisu subjekta upisa u registar sadrži MB koji softver automatski generiše prilikom otvaranja novog dosijea poslovnog subjekta kod suda, JIB dodjeljen od nadležnog poreznog organa Federacije i carinski broj, odnosno porezni identifikacioni broj za poslovne subjekte koji se registruju za obavljanje vanjskotrgovinskog poslovanja dodjeljen od uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, ako je pribavljen.

(5) Rješenje kojim se odbija zahtjev ili odbacuje prijava podnosioca prijave ili ako se istim rješava o prijedlozima učesnika koji su međusobno suprotni, obavezno sadrži uvod, izreku i obrazloženje i izdaje se u materijalnom i elektronskom obliku

(6) Rješenje o registraciji važi na teritoriji Bosne i Hercegovine nezavisno o tome gdje je izvršena registracija.“.

Član 12.

Član 60. mijenja se i glasi:

„Član 60.

Zaključak

Zaključak se izdaje u materijalnom i elektronskom obliku i sadrži podatke iz člana 59. st. (2) i (3) ovog zakona kao i naziv subjekta upisa i predmet prijave, nalog subjektu upisa da u određenom roku, koji ne može biti kraći od tri niti duži od 15 dana, otkloni utvrđene nedostatke prijave, odnosno ispravi ili pribavi određene isprave od

nadležnog organa, odnosno institucije, kao i pravne posljedice nepostupanja po zaključku.“.

Član 13.

U članu 68. u stavu (3) iza riječi:“Službenim novinama Federacije BiH“, dodaju se riječi: „ i Web stranici registarskog suda“.

Član 14.

U članu 73. u stavu (1) iza riječi:“Službenim novinama Federacije BiH“ dodaju se riječi: „ Web stranici registarskog suda“.

Član 15.

U članu 74. stav (6) riječi: “12 mjeseci“, zamjenjuju se riječima: “sedam dana“.

Član 16.

Član 76. mijenja se i glasi:

„Član 76.

Obavezna obavještenja

(1)Nadležni registarski sud rješenje o registraciji osnivanja odnosno statusne promjene poslovnog subjekta po donošenju dostavit će:

- 1) poreznom organu nadležnom prema sjedištu subjekta upisa - Upravi za indirektno oporezivanje;
- 2) nadležnoj općinskoj službi za upravu kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove privrede, prema sjedištu subjekta upisa;
- 3) Federalnom zavodu za statistiku i privrednoj komori;
- 4) Zavodu za penziono i invalidsko osiguranje prema sjedištu subjekta upisa radi registracije;
- 5) carinskom organu nadležnom prema mjestu sjedišta subjekta upisa, ukoliko je subjekt upisa registriran za vanjskotrgovinsko poslovanje, i
- 6) nadležnim regulatornim tijelima u skladu sa posebnim propisima koji utvrđuju uvjete i izdaju dozvole, odnosno odobrenja za obavljanje pojedinih djelatnosti, ako je subjekt upisa registriran za takvu djelatnost.
- 7) Finansijsko informatičkoj agenciji-FIA-i.

(2) Nadležnoj općinskoj službi za upravu i kantonalnom organu uprave nadležnom za poslove privrede, prema sjedištu subjekta upisa obavezno se, uz rješenje o

registraciji osnivanja odnosno statusne promjene poslovnog subjekta, dostavlja i izjava iz člana 6. stav (2) Zakona o privrednim društvima.

(3) Rješenje o registraciji osnivanja u elektronskom obliku, odnosno statusne promjene poslovnog subjekta po donošenju, bit će dostupno elektronskim putem svim subjektima navedenim u stavu (1) ovog člana.“.

Član 17.

Član 78. mijenja se i glasi:

„Član 78.

Izdavanje izvoda iz registra

(1) Svi registarski sudovi u Federaciji dužni su omogućiti svakom zainteresiranom licu uvid u podatke glavne knjige registra, odnosno izdati izvod iz glavne knjige registra nezavisno od nadležnosti tog suda za registraciju subjekta upisa.

(2) Nadležni registarski sud koji vodi glavnu knjigu registra, na zahtjev lica ovlaštenog za zastupanje subjekta upisa odnosno člana organa upravljanja poslovnog subjekta odnosno nadležnog državnog organa, dužan je izdati izvod iz registra. Uvjerenje, odnosno potvrdu o činjenicama upisanim u registar sud izdaje na pismeni zahtjev zainteresovanog lica.

(3) Izvod, kao i uvjerenje i potvrda iz registra predstavlja javnu ispravu.

(4) Uvid u isprave i druge akte iz zbirke isprava subjekta upisa može se izvršiti ako za to postoji opravdan pravni interes, uz odobrenje ovlaštenog lica i uz prisustvo ovlaštenog službenika suda.

(5) Zahtjevi za izdavanje javnih isprava iz ovog člana podnose se nadležnom registarskom sudu, a ove isprave podnosioci zahtjeva preuzimaju u sudu uz dokaz uplate takse, ako je ona posebnim propisom predviđena.“.

Član 18.

U članu 81. stav (2) mijenja se i glasi:

„(2) Ukoliko nadležni registarski sud utvrdi da nisu ispunjeni svi formalni i materijalni uslovi za upis u sudski registar, pozvat će predlagača da u roku od tri dana otkloni uočene nedostatke, a ukoliko predlagač ne postupi u navedenom roku donijet će rješenje o odbacivanju prijave.“.

Član 19.

Član 82. mijenja se i glasi:

„Član 82.

Objavljivanje rješenja o registraciji

Pravomoćno rješenje o registraciji objavljuje se u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na Web stranici suda.“.

Član 20.

Član 84. mijenja se i glasi:

„Član 84.

Funkcioniranje sistema

(1) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dužna je osigurati tehničku ispravnost, održavanje i trenutnu isporuku elektronskih podataka glavne knjige registra kao i funkcioniranje sistema registracije.

(2) Isključivi vlasnik sistema registra, uključujući i verificirane izvorne kodove i sve dijelove sistema je Federacija.“.

Član 21.

Stupanje na snagu i početak primjene

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH“, a početak će se primjenjivati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGISTRACIJI POSLOVNIH SUBJEKATA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. – USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV. A. 20. 1. d., a u vezi sa članom IV. C. 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlament Federacije nadležan za donošenje zakona u vršenju funkcija federalne vlasti, ukoliko Ustavom nije drugačije utvrđeno, te da pravila postupka potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima i organizaciji svih sudova bit će utvrđeni zakonima Federacije.

II. – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Analizom stanja u oblasti registracije poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine došlo se do saznanja da postojeći sistem ima niz nedostataka koji se manifestuju u dugotrajnosti i složenosti postupka registracije poslovnih subjekata do samog otpočinjanja rada. Naime, važeći tekst zakona donesen je 2005. godine i mijenjan je u tri navrata, a poslovne prilike kako u Bosni i Hercegovini, tako i van nje su se znatno promijenile i zahtijevaju značajniju ekspeditivnost u privrednom poslovanju. Zemlje u okruženju su svakako pratile taj trend dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine situacija sa procedurom registracije poslovnih subjekata ostala nepromijenjena. Takva situacija je Bosnu i Hercegovinu stavila na listu zemalja sa nepovoljnim poslovnim ambijentom.

U cilju otklanjanja postojećih barijera u otpočinjanju rada poslovnih subjekata Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je u usvajanju Reformske agende identifikovala osnovne ciljeve u ovoj oblasti, a oni se odnose na pojednostavljenje procedure registracije poslovnih subjekata, samim time pojeftinjenje procedure, a kroz uspostavu jednošalterskog sistema poslovanja tzv. „one stop shop“.

Kao osnovni zadaci koji se moraju ispuniti u cilju uspostave jednošalterskog sistema registracije poslovnih subjekata jeste izmjena važeće zakonske regulative koja se odnosi na ovu oblast. Obzirom da uspostava jednošalterskog sistema registracije poslovnih subjekata podrazumijeva preciziranje tačnog mjesta na kojem će se odvijati proces registracije, a što će doprinjeti velikom broju smanjenja neophodnih broja aktivnosti, i posjećivanja velikog broja institucija od same stranke, predložene su izmjene i dopune važećeg zakona o registraciji poslovnih subjekata u kojim se kao osnovne novine uvodi jednošalterski sistem elektronskog povezivanja svih relevantnih subjekata u procesu registracije sa nadležnim registracionim sudom. Svakako, podrazumijeva se da će ovu reformu u oblasti zakonodavstva pratiti adekvatne aktivnost u oblasti uvođenja elektronskog poslovanja i registracije poslovnih subjekata, kroz elektronsko uvezivanje svih relevantnih institucija, koje učestvuju u procesu registracije. Dakle, uvođenje elektronske registracije poslovnih subjekata putem „one stop shop-a“ podrazumijeva povezivanje svih nadležnih registracionih sudova u složeni informacioni sistem Federaciji Bosne i Hercegovine sa Poreskom upravom Federacije Bosne i Hercegovine, Upravom za indirektno oporezivanje, Zavodom za statistiku, općinama i eventualno drugim institucijama koje budu u procesu uspostave sistema označene kao relevantne u samom procesu.

Uspostavljanje ovog složenog informacionog sistema podrazumijeva uspostavljanje jedinstvene baze registra koja služi kao centralno mjesto za pohranjivanje registarskih, evidencijskih i statističkih podataka registarskih sudova, kao i isprava i drugih dokaza pohranjenih u elektronskom obliku u zbirku isprava, te uspostavljanje Internetska stranica registra-web stranica registra kao dio sistema registra putem koje je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke iz glavne knjige. Također, treba imati u vidu da je postojeći sistem – elektronska knjiga registra koja se trenutno vodi u Federaciji Bosne i Hercegovine, instaliran 2005. godine i znatno je zastario u tehnološkom smislu.

Ova reforma omogućena je uz podršku Britanske ambasade i Grupaciju Svjetske banke, a odnosi se na adekvatnu tehničku pomoć a uspostavu elektronskog sistema registracije.

S tim u vezi utvrđen je ovaj tekst Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o registraciji poslovnih subjekata koji će uz određene izmjene zakonskih rješenja o privrednim društvima predstavljati osnovu za reformske aktivnosti Vlade Federacije na poboljšanju poslovnog okruženja i jačanje privrednog razvoja.

III. - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Članom 1. Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine u daljem tekstu Nacrt zakona, intervenira se u članu 3. važećeg zakona, koji propisuje značenje pojedinih izraza koji se koriste u ovom zakonu. Modifikacija ovog člana neophodna je zbog uvođenja elektronskog sistema jednošalterske registracije. Precizno je pojašnjen pojam jednošalterskog sistema, jedinstvena baza registra, web stranica registarskog suda, jasnije je preciziran matični broj subjekta i jasno definirane javne isprave koje se mogu izdavati iz elektronske baze registra.

Članom 2. Nacrta zakona vrši se intervencija u članu 4. stav (1), tačka 8), i ista se odnosi na načelo „javnosti“, obzirom da se Postupak registracije poslovnih subjekata zasniva se na jasno utvrđenim načelima, a jedno od njih je načelo „javnosti“. Ovo načelo može biti ograničeno samo ako je zakonom isključena primjena načela javnosti registra.

Članom 3. Nacrta zakona dopunjuje se član 5. važećeg zakona i precizira se koji su subjekti obavezni na registraciju, odnosno da su to poslovni subjekti precizirani i drugim posebnim zakonima.

Članom 4. Nacrta zakona mijenja se član 7. i detaljno se propisuje predmet registracije.

Članom 5. Nacrta zakona dopunjuje se član 8. važećeg zakona i dodaju se st. (9), (10), (11), i (12), kojima se jasno precizira da su predsjednik registracionog suda i nadležna služba Vlade Federacije u kojoj je smješten sistem registra dužni provoditi mjere osiguranja i zaštite pohranjivanja podataka, kao i mjere održavanja i provjere ispravnosti rada elektronskog sistema, te da se za osiguranje neophodnih kadrovskih, tehničkih i organizacijskih uslova funkcioniranja sistema registra, kao i za tačno i ažurno pohranjivanje podataka u jedinstvenu bazu te uredno provođenje mjera sigurnosti, brine predsjednik suda. Zatim se propisuje da svaka dostava

podataka elektronskim putem izvan zaštićene mreže sudova koja kao posljedicu ima upis podataka u jedinstvenu bazu sudskog registra mora biti kriptirana i zaštićena od neovlaštenih izmjena od strane trećih osoba, te da svaki prijenos podataka elektronskim putem izvan zaštićene mreže sudova iz jedinstvene baze sudskog registra u druge sisteme mora biti kriptiran i zaštićen od neovlaštenih izmjena od strane trećih osoba. Ovim članom se tačno precizira odgovornost za zaštitu i korištenje podataka iz registra.

Članom 6. Nacrta zakona mijenja se član 10. u važećem tekstu zakona kojim se propisuje sadržaj registra, a obzirom da se registar vodi u obliku glavne knjige u elektronskom i štampanom obliku i zbirke isprava registra. Dakle, precizno je propisano kako se vodi glavna knjiga registra, te da je glavna knjiga registra u elektronskom obliku dostupna svim registarskim sudovima u Bosni i Hercegovini i da je nadležni registarski sud dužan osigurati da konačan upis u glavnu knjigu registra bude trenutno dostupan svim registarskim sudovima na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Precizirano je da se glavna knjiga registra u elektronskom obliku vodi putem jedinstvenog informacionog sistema. Nadalje, zbirka isprava registra vodi se u štampanom a može i u elektronskom obliku, te da će Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijeti propis kojim će se urediti vođenje registra, osiguranje, upotreba i čuvanje sadržaja registarskih podataka, vođenje zbirke isprava u elektronskom obliku, kao i pretvaranje isprava pohranjenih u zbirci isprava na papiru u elektronski oblik.

Članom 7. Nacrta zakona dodaje se član 10a. Ovaj član prati uspostavu elektronskog sistema registracije i propisuje uvođenje Web stranica sudskog registra-takozvanu elektronsku oglasnu ploču na kojoj će se objavljivati sve odluke suda vezane za poslovne subjekte i način pristupanja Web stranici. Web-stranica sudskog registra je dio sistema registra putem koje je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke iz glavne knjige kao i javno objavljene podatke o sadržaju provedenih upisa u registar, odnosno javno objavljene odluke za koje je zakonom ili odlukama registarskog suda određeno da će se objaviti na način na koji se objavljuju upisi u sudski registar.

Članom 8. Nacrta zakona dopunjuje se član 22. stav (1) novom tačkom 10), a kojom se u suštini prati materijalni zakon, odnosno Zakona o privrednim društvima, čija izmjena će biti predložena u paketu izmjena zakona vezanih za poboljšanje poslovnog okruženja.

Članom 9. Nacrta zakona mijenja se član 48. važećeg zakona kojim se propisuje podnošenje prijave za registraciju. Dakle, propisuje se jasna procedura za pokretanje postupka registracije, te se precizira da se postupak upisa u registar pokreće prijavom u materijalnom obliku ili elektronskom prijavom, potpisanom u skladu sa propisima koji regulišu elektronski dokument i elektronski potpis i detaljno razrađuje na koji način se postupa sa elektronski podnešenom prijavom.

Članom 10. Nacrta zakona mijenja se član 50. važećeg teksta zakona, a u svrhu preciziranja postupka suda po elektronski zaprimljenoj prijavi iz člana 48. ovog zakona. U stavu (2) ovog člana propisuje se da se prijava za registraciju u elektronskom obliku dostavlja se odmah po njenom prijemu poreznom organu, Federalnom zavodu za statistiku i, prema potrebi carinskom organu nadležnom prema mjestu sjedišta subjekta upisa radi pribavljanja poreznog identifikacijskog broja i carinskog broja. Dakle, elektronskim putem će se vršiti pribavljanje

neophodnih podataka od nadležnih institucija i skratiti postupak i aktivnosti same stranke u postupku.

Članom 11. Nacrta zakona mijenja se član 59. važećeg zakona kojim je propisan izgled i sadržaj rješenja o registraciji, a zbog uvođenja elektronskog sistema registracije i komunikacije suda sa određenim institucijama, gdje se izrađuje rješenje o upisu u registar u elektronskom obliku, koje će biti dostupno ovim institucijama i time će se smanjiti broj koraka koje sama stranka trenutno poduzima radi aktivnosti u postregistracijskom postupku, posebno u dijelu registracije djelatnosti iz člana 6. Zakona o privrednim društvima.

Članom 12. Nacrta zakona mijenja se član 60. važećeg zakonskog teksta kojim je propisan izgled zaključka kao vrste odluke koju donosi sud u postupku registracije, a ova izmjena prati izmjenu iz člana 11. ovog zakona.

Članom 13. i 14. Nacrta zakona intervenira se u čl. 68. i 73. važećeg zakona. Ovom intervencijom se propisuje objava zahtjeva za brisanje iz registra i poziva za ročište koje se održava povodom zahtjeva za brisanje iz registra i na Web stranici registarskog suda.

Članom 15. Nacrta zakona, intervenira se u članu 74. važećeg zakona kojim se propisuje dostavljanje poreznog identifikacijskog broja, pa se u stavu stav (6) rok od 12 mjeseci, koji je ostavljen za čekanje poreznog identifikacionog broja, u slučaju da podnosilac prijave ima neizmirenih poreskih obaveza, skraćuje sa 12 mjeseci, na 7 dana. Naime, u dosadašnjoj praksi uočeno je da ovaj rok znatno utiče na trajanje sudskog postupka registracije, a neefektivan je u smislu stimulacije stranaka na izmirenje poreskih obaveza. Odbijanjem prijave zbog ovog razloga, ne utiče na pravo stranke da istu ponovno podnese ukoliko izmiri poreske obaveze. U statističkim prikazima trajanja sudskih registracionih postupaka samo jedan slučaj čekanja izmirenja poreskih obaveza do 12 mjeseci bitno utiče na cjelokupnu statistiku.

Članom 16. Nacrta zakona mijenja se važeći član 76. u pravcu elektronskog povezivanja sistema i dostupnosti odluka suda u elektronskom obliku. Jasno je precizirano kome se odluke suda moraju dostaviti u materijalnom obliku, pa je pored do sada označenih institucija propisano da se rješenje o osnivanju i statusnim promjenama mora dostaviti i Finansijsko-informatičkoj agenciji, a nadležnim općinskim i kantonalnim organima uz rješenje mora se dostaviti i izjava iz člana 6. Zakona o privrednim društvima. Nakon uspostave sistema elektronske komunikacije ove sudske odluke bit će automatski dostupne svim pobrojanim institucijama, čime se znatno skraćuje postupak registracije.

Članom 17. Nacrta zakona mijenja se član 78. važećeg teksta zakona i istim se preciziraju koje javne isprave i na koji način se izdaju iz sudskog registra.

Članom 18. Nacrta zakona intervenira se u članu 81. stav (2) i istim se propisuje da ukoliko nadležni registarski sud utvrdi da nisu ispunjeni svi formalni i materijalni uslovi za upis u sudski registar, pozvat će predlagača da u roku od tri dana otkloni navedene nedostatke, a ukoliko predlagač ne postupi u navedenom roku donijet će rješenje o odbacivanju prijave. Važeća norma je u smislu postupanja suda neprecizna jer ne propisuje u kojem roku će sud postupati i kada donijeti rješenje o odbacivanju prijave.

Članom 19. Nacrta zakona intervenira se u članu 82. te se propisuje da se pravomoćno rješenje o registraciji objavljuje u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na Web stranici suda.

Članom 20. Nacrta zakona mijenja se važeći član 84. obzirom da će Vlada Federacije Bosne i Hercegovine osigurati funkcioniranje sistema i tehničku ispravnost.

IV.- FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.